

2.3 Maquiladori – MEKSIKO	109
2.4 Slobodne zone – Mađarska (do ulaska u EU)	112
2.5 Slobodne zone – prostor CEFTA	115
2.5.1 Slobodne zone – Hrvatska	118
UVOD	5
I DIO	11
DEFINICIJA, KARAKTERISTIKE I VRSTE SLOBODNIH ZONA	11
1.1. Šta je slobodna zona?	11
1.2 Istorija razvoja slobodnih zona u svijetu	16
1.3. Zašto postoje slobodne zone?	18
1.4. Struktura slobodnih zona	19
1.4.1 Eksteritorijalnost slobodnih zona	19
1.4.2 Prostorna struktura slobodnih zona	19
1.4.3 Fiskalni podsticaj u slobodnim zonama	19
1.4.4 Carinski nadzor u slobodnoj zoni	20
1.5. Vrste slobodnih zona	21
1.5.1 Komercijalne ekonomske zone	21
1.5.2 Klasične slobodne carinske zone (reeksporne)	21
1.5.3 Industrijske ekonomske zone	21
1.5.4 Mješovite ekonomske zone	22
1.6 Deset osnovnih faza ili koraka za osnivanje slobodne zone	22
1.7 Biznis u slobodnim zonama i van njih – prednosti i nedostaci	23
1.9 Zakoni i odredbe Evropske Unije (EU) prema slobodnim zonama	32
1.9.1. Šta zakonodavstvo Zajednice predviđa za slobodne zone?	32
1.9.2 Kako međunarodni EU zakon utiče na slobodne zone?	33
1.9.2.1 Carinsko zakonodavstvo	33
1.9.3 VAT legislativa	36
1.9.4 Takseno zakonodavstvo poreza na promet	37
1.9.5 Pravilnik o direktnom oporezivanju	37
1.9.6 Državna pomoć (subvencije)	39
1.9.7 Restrikcije za zaštitu zdravlja, okoliša, opšta bezbjednost ili intelektualno vlasništvo	40
1.9.8 Preferencijalni sporazumi koji utiču na slobodne zone u trećim zemljama	40
1.9.9 Koje su prednosti, nedostaci, alternative?	42
1.9.10. Da li su potrebne izmjene?	44
1.9.11 Dalji razvoj	46
1.10 Slični instituti	48
1.10.1 Industrijski parkovi	48
1.10.2 Tehnološki parkovi	52
1.10.3 Offshore centri	72
1.10.4 Logički centri	74
II DIO	81
SLOBODNE ZONE U RAZVIJENIM I ZEMLJAMA U RAZVOJU	81
1. SOBODNE ZONE U RAZVIJENOM DIJELU SVIJETA	82
1.1 Američke slobodne zone	82
1.2 Slobodne zone u EU	97
2. Slobodne zone u zemljama u razvoju – AZIJA	100
2.1 Slobodne zone – KINA	102
2.2 Slobodne zone – Singapur	107

2.3	Maquiladori – MEKSIKO	109
2.4	Slobodne zone – Mađarska (do ulaska u EU)	112
2.5	Slobodne zone – prostor CEFTA-e	115
2.5.1	Slobodne zone – Hrvatska	115
2.5.2	Slobodne zone – Srbija.....	121
III	DIO	129
	Slobodne zone – Bosna i Hercegovina.....	129
1.	Faktori koji utiču na izbor slobodnih zona u BiH	147
1.1.	Faktori lokacije i geostrateškog položaja	147
1.2.	Faktori radne snage	147
1.3	Faktori infrastrukture	152
1.3.1	Transportna infrastruktura	152
1.3.2	Komunikaciona infrastruktura.....	153
1.4	Faktori izvoza resurasa uključujući povezane industrije	153
1.5	Faktori državnih podsticaja za poreze i subvencije	153
1.7	Faktori tržišne orijentacije za potrebe izvoza	153
2	Ciljne grupe za slobodne zone u Bosni i Hercegovini	154
3.	Profil BiH slobodnih zona	155
4.	Izbor strategija slobodnih zona	155
5.	Rezultati empirijskih istraživanja u Bosni i Hercegovini	156
5.1	Uvodne i metodološke napomene.....	156
5.1.1	Osnovni podaci o slobodnoj zoni „Visoko“	157
5.1.2	Osnovni podaci o slobodnoj zoni „Vogošća“	159
5.1.3	Osnovni podaci o slobodnoj zoni „Kiseljak“	159
5.1.4	Osnovni podaci o slobodnoj zoni „Bijeljina- Slobomir“	160
5.1.5	Tehnološki bisnis park Banja Luka – u osnivanju.....	162
6.	Normativno uređenje slobodnih zona Bosne i Hercegovine.....	164
	ZAKLJUČAK.....	169
	LITERATURA :	172

Kad se radi o strategiji razvoja slobodnih zona, potrebno ju je svakako uraditi za duži rok radi postizanja zadovoljavajućih učinaka u surovoj utakmici na otvorenom globalnom tržištu. Uspjeh pripada onima koji se najbrže prilagode imperativima tržišta.

Sama pomisao o osnivanju slobodne zone, nudi nam jedinu pristojnu moguću alternativu izlaska na svjetsko tržište. To znači sa smo preduzetnik koji djeluje u zemlji u razvoju čineći krajnji napor da zauzmemo hiljaditi dio tržišta u moru već dobro poznatih marki i brandova koji se preplavili tržište svojim ponudama radeći se i po nekoliko sezona unaprijed.

U ovakvom okruženju slušamo samo riječi – tranzicija i globalizacija. Svjedoči smo brzog razvoja tehnologija, brzine i troškova transporta, kraju jednog hladnog rata, globalnim problemima (klime, migracije), liberalizaciji. Sagledavši sve pobrojano, iznatk-svjetski smo globalizacije, jer su sve gore navedeni njeni uzroci. Iako slobodne zone postojne mnogo prije čitavog ovog procesa, odavno nije začelka nove ere turbokapitalizma; one danas predstavljaju za zemlje u razvoju, kao što već nekada, nažalost, jedini put ka svijetu u kom vlada šareniko roba i usluga. Globalizacija, s obzirom da se nije mogla izbjeći, je osmišljena kao proces opšte stabilnosti, brzog rasta i blagostanje u svijetu bržem protoku roba i kapitala u svijetu i insistiranju na zakonima. Nažalost, desilo se sve suprotno. Desilo se jedan surov kapitalizam koji se sad nalazi pred sklonim ostavljajući za sobom povećanu nestabilnost, usporavanje rasta i produbljivanje jaza bogatih i siromašnih. S obzirom da se rad